

УДК 2-523.6(477.86):2-788-055.1

НАСЕЛЬНИКИ ГОШІВСЬКОГО МОНАСТИРЯ (1773–1779 рр.): ПРОСОПОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЮРІЙ СТЕЦИК

*Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра історії України,
вул. І. Франка, 24, Дрогобич, Україна, 82100*

На підставі персональних даних укладено біограми василіанського чернецтва. Подано загальну просопографічну характеристику монахів за такими критеріями: загальний вік, територіальне й соціальне походження, вступ до чернецтва, складення чернечих обітів, отримання свячень, освітні студії, монастирські та церковні обов'язки.

Укладено реєстр насельників монастиря. Подано інституційний розвиток обителі у другій половині XVIII ст., що визначав основні напрямки діяльності монашої спільноти: проповідництво, місіїну, катехитичну та пасторальну працю.

Ключові слова: біограма, василіани, чернечі обіти, профес, новіціат, послушник.

Гошівський монастир як визначний паломницький осередок Галицького Підгір'я привертав увагу багатьох дослідників як церковного, так і світського наукових середовищ. Започаткував ці студії у другій половині XIX ст. о. Михайло Коссак (ЧСВВ), зібравши документальні відомості про фундацію монастиря¹. Продовжив ці розвідки Іван Крип'якевич, який намагався локалізувати місце розташування найдавнішої обителі². Під час підготовки до ювілейного святкування у 1930-х роках василіанські історики отці Дем'ян Богун та Іриней Вігоринський (ЧСВВ) написали дві окремі спеціальні наукові праці з історії Гошівського монастиря і чудотворного образу³. Завдяки цим працям ми маємо можливість ознайомитися з джерельними виписками з монастирської хроніки та «Книги ласк», місце зберігання яких сьогодні залишається не встановлене, очевидно, ці документи втрачено. Серед діаспорної церковної історіографії заслуговує на увагу праця о. Марка Дирди (ЧСВВ), який узагальнив наукові студії минулих поколінь⁴. Вагоме доповнення у дослідження монастиря зробив о. Михайло Ваврик (ЧСВВ), якому вдалося опублікувати цілий ряд каталогів василіанського чернецтва, що зберігалися у Ватиканських архівах⁵. Заслуговують на увагу і загальні нариси з історії Василіанського чину, які спільними

¹ Михайло Коссак (ЧСВВ), «Монастирі Галичини (передрук праці 1867 р.),» *Лавра*, по. 7, (1999): 46.

² Іван Крип'якевич, «Середньовічні монастирі в Галичині. Спроба каталогу, (передрук праці 1930 р.),» *Лавра*, по. 5, (1999): 49.

³ Рукопис праці Іриней Вігоринського (ЧСВВ), Чудотворна ікона Божої Матері на Ясній горі в Гошеві, 1933 – 1934 рр., Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі ЦДІА України, м. Львів), ф. 684, оп.1, спр.1646, арк. 1–96.; рукопис праці Дем'яна Богуня (ЧСВВ), Ясна гора в Гошеві (до 200-літнього ювілею Гошівської ікони Божої Матері), 1937 – 1938 рр., ЦДІА України, м. Львів), ф. 684, оп.1, спр.1639, арк. 1–120.

⁴ Марко Дирда (ЧСВВ), *Ясна гора в Гошеві*. (Нью-Йорк, ЗДА: Видавництво ОО. Василян, 1972), 265.

⁵ Михайло Ваврик (ЧСВВ), «Нарис розвитку і стану Василіанського Чина XVII – XX ст. Топографічно-статистична розвідка,» *Записки Чину Св. Василя Великого, серія II, секція I, том XL*, (Рим: Видавництво оо. Василян, 1979), 217.

зусиллями уклали отці Атанасій Пекар, Ісидор Патрило та Порфирій Підручний (ЧСВВ)⁶. В період відродження чернечого осередку в Гошеві видано узагальнюючу працю Ігора Андрухів, яка доповнена архівними матеріалами до історії ХХ ст⁷. В наш час проведено археологічні дослідження і локалізовано місце розташування давнього монастиря⁸. Також проведено новітні джерелознавчі дослідження про фінансово-майновий стан монастиря у ХVІІІ ст. Зокрема польська дослідниця Беата Лоренс, опрацювавши значний масив фінансової та майнової документації, реконструювала загальний вигляд обителі, оскільки до нашого часу не збереглися протоколи візитаційних описів із другої половини ХVІІІ ст., а натомість володіємо цим видом документів тільки з ХІХ ст⁹. Сьогодні активізувалося видання релігійної літератури для паломників, які масово відвідують Гошівський монастир¹⁰. Поданий історіографічний огляд демонструє, що постать монаха не була об'єктом спеціального вивчення, оскільки більшість уваги зверталася на фундаційні, фінансово-майнові аспекти функціонування монастиря та історію чудотворної ікони. Відповідно в запропонованій статті ми ставимо собі за мету реконструювати біографічні відомості про ченців, які населяли розглядувану обитель впродовж 1773 – 1779 рр. Вибір такого часового проміжку обумовлений передусім наявністю каталогів чернецтва, які в розглядуваний період укладали регулярно, з поданням докладної статистичної інформації. Ці каталоги є основним джерелом для проведення дослідження чернецтва¹¹.

Зупинімося передусім на огляді загальних відомостей про становище монастиря у другій половині ХVІІІ ст., яке впливало на життя монахів. Завдяки визнанню ікони Богородиці чудотворною (1737 р.) Гошівський монастир перетворився з малої чернечої резиденції на великий відпустовий осередок Підгір'я. Із благодаті зцілення чудотворного образу користали не тільки прочани, але й також хворобливе чернецтво. Так, ієромонах Фавстіан Яремкевич отримав зцілення від гарячки¹².

У середині ХVІІІ ст. ігумен о. Віталій Пилинський із пожертв відновив дерев'яний монастир та церкву. Коли монастир 11 квітня 1762 р. згорів, тоді каштелян Станіслав Косаковський подарував на відбудову потрібну кількість дерева у своїх лісах, а його

⁶ «Нарис історії Василянського Чину Святого Йосафата,» *Записки Чину Св. Василя Великого, серія II, секція I, том 48.*, (Рим: Видавництво ОО. Василян, 1992), 640 с.

⁷ Ігор Андрухів, *Цариця Карпатського краю*. (Івано-Франківськ: Нова-Зоря, 2002), 160.

⁸ Микола Кугутяк, Василь Романець, Богдан Томенчук, Володимир Гавадзин, Ігор Сеньків, «Охоронні археологічні дослідження Гошівського монастиря в Чорному Ділку,» *Карпати: людина, етнос, цивілізація*, вип.6, (2016): 4–7.

⁹ Beata Lorens, «Monaster bazylianski w Hoszowie w ХVІІІ wieku,» *Карпати: людина, етнос, цивілізація*, вип.6, (2016): 17–26.

¹⁰ Марія Дзуль, «Чудотворна ікона на Ясній горі в Гошеві,» *Історія релігій в Україні. Праці ХІІІ Міжнарод. наук. Конференції*, книга I. (2003): 230–235.; Ольга Кіс, *Гошів. Історія Ясної Гори та Чудотворної ікони*. (Жовква: Місіонер, 2016), 136.

¹¹ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratibus ex Anno 1773 a Mense Septembri, ad Septembrem 1774 Anni.* (Poczajovien[si], 1773), b.p.; *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratibus ex Anno 1775 in Annum 1776.* (Poczajovien[si], 1775), b.p.; *Catalogus monasteriorum Ordinis S. Basilii Magni provinciae protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratibus ex dispositione Religiosissimi Patris Domini Josephi Morgulec in capitulo Unioviae celebrato electi superioris provincialis confestus ex Anno 1776 in Annum 1777.* (Poczajovien[si] 1776) / Михайло Ваврик *Нарис розвитку і стану Василянського Чину...* 161; *Catalogus Professorum Ordinis S. B. Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae juxta Ordinem Alphabetici in Monasteriorum ex Anno 1778 in Annum 1779.* (Poczajovien[si] Anno Domini 1778), b.p.

¹² Дирда (ЧСВВ), *Ясна гора в Гошеві*, 265.

дружина з роду Потоцьких офірувала значну суму грошей на відбудову монастиря. Та найщедрішу пожертву надала родина Гошовських, записавши для обителі 8 жовтня 1758 р. всі землеволодіння на Ясній Горі.

Даровизна Гошовських матеріально забезпечила монастир і церкву, адже з цього часу обитель почала розвиватися. У каталозі монастирів Святопокровської провінції ЧСВВ від 1754 р. Гошівську обитель віднесено тільки до місіонерського осередку. Згодом Провінційна Управа перетворила новозбудований дім у Гошеві на монастир, при якому відкрито школу гомілетики (духовного проповідництва) для василіанського чернецтва.

У березні 1770 р. прибув до гошівського монастиря на уряд ігумена о. Йосафат Ленкевич. Настоятель отримав церкву в жалюгіднім стані, що потребувала відновлення, а тогочасні події були несприятливі для проведення таких заходів: з одного боку, походи московського війська, з другого боку, союз шляхти в боротьбі з польським королем. Однак він підготував матеріал для побудови нового монастиря та відновлення церкви. Побудову монастирських житлових приміщень завершено 1771 р. Щоб забезпечити дальший розвиток монастиря і щоб надати відповідний прожиток для більшої кількості ченців, 1776 р. управа Святопокровської провінції приєднала до Гошівського монастиря менші обителі з Пацикова та Сваричева¹³. Однак релігійні реформи австрійських імператорів у 80-х роках XVIII ст. зумовили ліквідацію цих чернечих осередків. Загроза закриття постала і перед Гошівським монастирем. Проте на його захист стала місцева шляхта, яка в березні 1788 р. через львівську греко-католицьку консисторію відправила лист до цісаря з проханням не зачиняти обитель, аргументуючи тим, що їхні батьки фондували монастир для Божої прослави, ченці провадять катехитичну науку серед молоді й поширюють освіту в гірських місцевостях. 26 травня 1768 р. стрийський деканат відправив до львівської консисторії лист із проханням, щоб залишити Гошівський монастир із належними до нього обителями у Сваричеві та Пацикові. На порятунок двох останніх осередків не було надії, бо вже 28 травня 1788 р. парафіяльне духівництво чотирьох деканатів (Стрийського, Болехівського, Долинського, Сколівського) відіслало до Львівської консисторії листа з проханням про збереження тільки Гошівського монастиря. Другий лист від 30 травня 1788 р. духівництво цих же деканатів відправило з Лисович, подаючи прохання про збереження Гошівського монастиря, оскільки монахи допомагають довколишньому парафіяльному духовенству в пасторальній праці серед мирян. Очевидно, що ці прохання врятували Гошівський монастир від ліквідації. Тож касаційна комісія залишила ті монастирі, які провадили або школу, або парафію. Хоча Гошівська обитель не мала на той час ані одного, ані другого, проте активно провадила місіонерську працю¹⁴. І серед монастирської спільноти віднаходимо відомості про одного–двох місіонерів, а також і парохів.

Тож розгляньмо підставові біографічні відомості про ченців, які населяли Гошівську обитель. Впродовж 1773 – 1779 рр. у монастирі проживало 19 монахів, які походили з різних воєводств Речі Посполитої. Найчисельніше репрезентовані вихідці з Руського (14 осіб), а значну меншість становили уродженці з Подіського (одна особа) воєводств. На жаль, не вдалося встановити місце народження чотирьох ченців. Проте обрана вибірка дозволяє говорити про значне домінування в обителі вихідців з одного регіону Речі Посполитої – Руського воєводства: з Перемишльської – вісім, Львівської – три, Галицької та Холмської земель по одному монаху.

¹³ Ibid., 21–23.

¹⁴ Рукопис праці Дем'яна Богуна (ЧСВВ), Ясна гора в Гошеві (до 200-літнього ювілею Гошівської ікони Божої Матері), 1937–1938 рр., ЦДІА України, м. Львів, ф.684, оп.1, спр.1639, арк. 62.

Також цей факт свідчить про мобільність василіанського чернецтва, яке не прив'язувалося надмірно до регіону народження і вступу до монастиря. Монахи, які мешкали в обителях, що входили до окремої територіально-адміністративної церковної одиниці – Святопокровської провінції, постійно переміщувалися від одного монастиря до другого для виконання різноманітних аскетичних обов'язків. Також кандидати до чернецтва у зв'язку із запровадженням школи новіціату не могли вступити до монастиря за місцем народження, а відправлялися до обителей, де функціонувала школа для новиків. Такі освітні центри діяли тільки в Добромилі (Руське воєводство, де вишкіл пройшли шестеро кандидатів) та Почаєві (Волинське воєводство, навчалося п'ять осіб), де впродовж року новики проходили аскетичні випробовування. Інші вступили до чернецтва ще до 1739 р., коли кожний настоятель мав право уділяти монаший постриг для кандидата, який зголосився до чернечого стану (Болехів, Загайці, Щеплоти, львівський монастир Св. Юрія). Віднаходимо тільки один випадок, коли 1753 р. кандидат Даніель (у чернецтві Діонісій) Вишенський після року навчання у новіціаті в Крехові склав аскетичні обіти в цій же обителі. У процесі дослідження у трьох ченців не встановлено місця проходження новіціату.

В основному до чернецтва вступали у віці 20–28-ми років (70%). Проте траплялися випадки ранішого – 18–19 років (10%) та пізнішого 30–40 років (20%). Вступ до чернецтва в ранньому юнацькому віці, очевидно, був обумовлений бажанням юнака здобути духовну освіту й отримати ієрейські свячення. Адже з 19-ти монахів тільки два залишалися братами-професами, а один братом-кліриком. Монастирська богословська освіта дозволяла змінити своє соціальне походження та перейти до духовного стану. Особливо це стосувалося багатодітних селянських і шляхетських родин, які в більшості випадків не мали достатніх матеріальних засобів до рівноцінного їхнього поділу між членами роду. В той час як монастирі посідали певні земельні фондуші як спільну власність, їх не роздрібнювали, а, навпаки, примножували. Ведення фільваркового господарства створювало матеріальне забезпечення для утримання чернецтва.

Прийняття чернечого постригу в зрілому віці обумовлювалося виробленням певного життєвого світогляду та здобуттям богословської освіти під час здобуття чернечих студій з риторики, філософії, теології і в папських семінаріях.

Основний пласт рекрутації до монашества становили жителі сільських місцевостей (42%), невеликих повітових містечок (21%, Жидачів, Судова Вишня, Перемишль, Яворів), і не встановлено – 37%. Щодо соціального походження чернецтва, то рівномірну чисельність становили селяни й міщани (по 18% кожний). Значно менше до чернецтва вступало світське духівництво (5%), яке перед ієрейськими свяченнями вступало до подружнього стану. Однак найбільшу кількість становили вихідці з дрібношляхетських родів Руського воєводства (48%, Баєвський, Барицький, Височанський, Вишенський, Завадовський, Лобачевський, Лозинський, Луцинський, Ясинський). Невстановленими залишаються 16%.

Прийняття до василіанського монастиря відкривало перед сином селянина, міщанина та шляхтича можливість здобути духовну освіту й отримати ієрейські свячення. При цьому варто зауважити, що до василіанського чернецтва вступали семінаристи (26%, Барицький, Ганчаковський, Луцинський, Слизикивич, Шостаковський), які здобувши духовну освіту, обирали далі аскетичний уклад життя, щоб бути цілком відданим духовній праці. Інші ж кандидати до чернецтва (33 %) здобули освіту (риторика, поетика, спів) ще у світському житті як у місцевих парафіяльних, так і регіональних монастирських (Ярославська єзуїтська колегія) школах. Після прийняття до чернецтва і складення аскетичних обітів братів-професів, які не мали духовної освіти, скеровували на внутрішні чернечі студії з риторики (два роки, Гоща, Почаїв), філософії (два роки, Загайці, Лаврів, Луцьк, Львів) і теології (Доброміль, Лаврів, Львів, Дубно). Ще під час навчання брати-клірики отримували піддияконські, дияконські, а по завершенні ієрейські свячення. Із встановленого реєстру

насельників Гошівського монастиря тільки два із 19-ти монахів були братами-професами й один братом-кліриком, а значну більшість становили ієромонахи (16 осіб), які виконували монастирські (адміністративні – ігумен, вікарій, соцій; господарські – прокуратор (економ) фільварку, прокуратор судових справ, віце-прокуратор; освітні – катехит; послушник, емерит) та церковні (парохів у Гошеві, Сваричеві, Пацикові, ризник, диригент хору, сповідник, проповідник, місіонер) обов'язки. Гошівський храм, не посідаючи статусу парафії, не був суто монастирським, компілятивним чернечим осередком. Діяльність чернецтва була спрямована на поширення та піднесення східнохристиянської духовності серед мирян. Тобто монахи не обмежувалися власним духовним вдосконаленням, але набуті християнські чесноти поширювали серед паломників.

Ченці не постійно проживали (від двох до шести років) у Гошівському монастирі, оскільки їх скеровували для виконання обов'язків до інших обителей Святопокровської провінції. І тільки в окремих випадках, коли вони перебували на відповідальній адміністративній посаді настоятеля обителі або проводили будівельні роботи, їх призначали на триваліший термін – до 17-ти років для завершення розпочатих планів.

У розглядуваний період монастир населяло молоде покоління чернецтва загальним віком від 40-ка до 50-ти років (47%), яке перебувало в Чині від 10-ти до 20-ти років. Тобто основний пласт насельників складався з досвідчених аскетів, які здобули відповідний духовний вишкіл. Проте серед молодого покоління не бракувало осіб, які перебували в чернецтві ще нетривалий період – до 10-ти років (16%). І тільки 37% перебували у Василіанському чині понад 30 років. Отже, в обителі проживала рівномірна кількість монахів як із незначним аскетичним досвідом, так і духовно зрілих. Поєднання двох різних поколінь дозволяло менш обізнаним у духовних практиках переймати уклад аскетичного стилю поведінки від монахів із тривалішим періодом перебування в Чині. Загальна тривалість життя чернецтва становила 60–87 років (74%), яке звершувалося звичною біологічною смертю. Залишаються не встановленими 26 % насельників, оскільки не зафіксовано дати їхньої смерті¹⁵.

Під час проведення реконструкції біограм та укладення просопографічних характеристик монахів удалося визначити територіальну й соціальну базу рекрутації кандидатів до чернецтва. Основу насельників обителі становили уродженці різних земель Руського воєводства Речі Посполитої, які переважно походили з дрібношляхетських, селянських та міщанських родів. Вдалося визначити вікові показники чернецтва: вік вступу, термін перебування в Чині, загальну тривалість життя. Однак для всіх монахів не вдалося визначити дати відходу у вічність, що вбачаємо дальшим завданням для проведення наукових досліджень. Визначено освітній рівень чернецтва з урахуванням студій, які вони здобули до часу вступу в новіціат, та інтелектуальний і духовно-аскетичний розвиток у Чині. Окреслено коло обов'язків чернецтва: монастирські (адміністративні, господарські, освітні) й церковні, які покладалися на насельників з урахуванням їхнього рівня освіти, духовних свячень та ступеня аскетизму (кандидат, новик, брат, отець).

¹⁵ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratibus ex Anno 1773 a Mense Septembri, ad Septembrem 1774 Anni.* (Poczajovien[si], 1773), b.p.; *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratibus ex Anno 1775 in Annum 1776.* (Poczajovien[si], 1775), b.p.; *Catalogus monasteriorum Ordinis S. Basilii Magni provinciae protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratibus ex dispositione Religiosissimi Patris Domini Josephi Morgulec in capitulo Unioviae celebrato electi superioris provincialis confestus ex Anno 1776 in Annum 1777.* (Poczajovien[si] 1776) / Михайло Ваврик *Нарис розвитку і стану Василіанського Чину...* 161; *Catalogus Professorum Ordinis S. B. Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae juxta Ordinem Alphabetici in Monasteriorum ex Anno 1778 in Annum 1779.* (Poczajovien[si] Anno Domini 1778), b.p.

Реєстр насельників Гошівського монастиря 1773 – 1779 рр.¹⁶

№	Чернече ім'я, прізвище	Обов'язки	Загальний вік	Тривалість у професах	Тривалість в Гошеві
1773 – 1774 рр.					
1	о. Гавриїл Баєвський	ігумен	43	18	1
2	о. Інокентій Прикуцький	вікарій, проповідник	46	20	1
3	о. Тарасій Лущинський	ричник, парох	73	43	14
4	о. Харлампій Єдласевич	прокуратор	39	20	-
5	о. Лаврентій Лобачевський	хворий	51	29	6
6	бр. Мартин Ясинський	послушник	31	10	1
1775 – 1776 рр.					
1	о. Гавриїл Баєвський	ігумен	45	20	3
2	о. Інокентій Прикуцький	вікарій, проповідник, сповідник	48	22	2
3	о. Тарасій Лущинський	сповідник	75	45	16
4	о. Вігос Кульпинський	сповідник	56	24	2
5	о. Лаврентій Лобачевський	хворий	53	31	8
6	о. Діонісій Вишинський	прокуратор	48	23	1
7	бр. Мартин Ясинський	ричник	33	12	2
1776 – 1777 рр.					
1	о. Гавриїл Баєвський	ігумен	46	21	4
2	о. Єронім Шостаковський	парох у Пацикові	55	33	1
3	о. Блажій Лесевич	парох у Сваричеві	56	20	1
4	о. Інокентій Прикуцький	вікарій, сповідник	49	23	3
5	о. Тарасій Лущинський	сповідник	76	46	17
6	о. Лаврентій Завадовський	соцій у Пацикові	80	55	3
7	о. Теофан Петницький	прокуратор у Пацикові	37	9	4
8	о. Вігос Кульпинський	ричник, парох	57	25	3
9	о. Лаврентій Лобачевський	місіонер	54	32	9
10	о. Мартин Ясинський	місіонер	34	13	3
11	бр. Володимир Докторович	кандидат у клірики	20	0	1
1778 – 1779 рр.					
1	о. Гавриїл Баєвський	ігумен, сповідник	48	23	6
2	о. Василь Слизикиевич	резидент у Сваричеві, сповідник	78	47	1
3	о. Єронім Шостаковський	парох, прокуратор у Пацикові	57	35	3
4	о. Інокентій Прикуцький	вікарій, сповідник	51	25	5
5	о. Тарасій Лущинський	сповідник	78	48	19
6	о. Йосафат Ганчаковський	катехит, сповідник	46	6	1
7	о. Вігос Кульпинський	ричник, сповідник	59	27	5
8	о. Варнава Барицький	місіонер, сповідник	63	43	2
9	о. Лаврентій Завадовський	соцій у Пацикові	82	57	5
10	о. Теофан Петницький	прокуратор, сповідник у Сваричеві	39	11	6
11	о. Лаврентій Лобачевський	хворий	56	34	11
12	о. Никодим Лозинський	місіонер, сповідник	50	20	1
13	о. Йосиф Чачковський	місіонер	45	16	1
14	бр. Юстій Височанський	послушник	38	2	2

¹⁶ Ibid.

Біографи монахів Гошівського монастиря 1773 – 1779 рр.

Баєвський Гавриїл

Світське ім'я – Григорій, син Дам'яна та Анастасії. Народився 1731 р. на теренах Перемишльської землі. Закінчив клас риторики. Вступив до чернецтва 14.09.1755 р. Після року навчання у новіціаті 14.09.1756 р. склав чернечі обіти професа та відправлений до Луцька на філософські студії. По завершенні дворічного курсу навчання 1757 р. відправлений до Дубна на студії з моральної і догматичної теології. По завершенні навчання отримав ієрейські свячення. За два роки 1759-го відправлений до Литвинова для виконання обов'язків прокуратора. За сім років переїхав до Крилоса, будучи прокуратором. По двох роках відправлений до Завалова. За два роки (1763 р.) поїхав до Чорткова, будучи проповідником. За рік скерований до Шаргорода для викладання в монастирській школі у класі граматики та синтаксису. За рік і сім місяців 1765 р. відправлений до Умані для викладання у тих же класах. 1766 р. скерований до Лисянки на посаду ігумена, де урядовав два роки. Після цього переїхав до монастиря у Піддубцях на допомогу Інокентієві Матковському, що став вікарієм провінції. Звідтіля переїхав до Волсвина для виконання обов'язків резидента, пароха та першого прокуратора. За 6 місяців відправлений до Білостока, будучи парохом, катехитом і нотарієм актів. За рік (1770 р.) скерований до Завалівського монастиря на посаду ігумена. Звідтіля 1773 р. переїхав до Гошева, будучи ігуменом та сповідником до 1779 р. Цього ж року отримав продовження виконання цих же обов'язків до 1790 р. Помер 1796 р.¹⁷

Барицький Варнава

Світське ім'я – Василій, син Миколи і Пелагії. Народився 01.01.1706 р. (за іншими даними 1715 р.) в с. Ольхівці Руського воєводства. 1744 р. вступив до чернечого стану в Добромильському монастирі. Після року новіціату 24.09.1745 р. (за іншими даними 1735 р.) склав обіти професа, висвячений у дякони. 1748 р. отримав ієрейські свячення із рук перемишльського владика Онуфрія Шумлянського у Святоспаському монастирі. Після цього відправлений до монастиря у Біліні, будучи впродовж трьох років прокуратором обителі. Потім скерований до Лішнянського монастиря, де також виконував обов'язки прокуратора впродовж шести років. Опісля посідав цю ж посаду в Летнянському монастирі протягом трьох років. Згодом повернувся на рік до Лішнянської обителі, звідки відправлений до Краснопуцівського монастиря для керування монастирським господарством, де пробув рік і три місяці. Згадані обов'язки виконував по одному рокові в різних монастирях провінції: Завалівському, Литвинівському, Чернильському, Білинському (1773–1774 рр. ризник), Лаврівському, Святоспаському, Топільницькому (1775–1776 рр. соцій). Протягом 1778–1779 рр. виконував обов'язки місіонера й сповідника в Гошівському монастирі. Помер 1780 р.¹⁸

Височанський Юстій

Світське ім'я – Іван, син Григорія й Агати. Народився 24.06.1742 р. в с. Висоцькому-Верхньому Перемишльської землі. 13.04.1774 р. вступив до чернецтва. 18.08.1777 р. склав чернечі обіти професа в Почаєві. Цього ж року скерований до Гошева, де спочатку виконував обов'язки послушника, а згодом призначений прокуратором обителі, проживаючи тут до 1781 р. Помер 1812 р. в Лаврові.¹⁹

¹⁷ Юрій Стецик, «Професори та магістри Уманського василіанського колегіуму (1765–1767 рр.): життєвий шлях до педагогічної праці,» *Емінак: науковий щоквартальник*, № 1(13)(січень – березень), том 1, (2016): 35.

¹⁸ Юрій Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської єпархії (друга половина XVIII ст.): словник біограм.* (Жовква: Місіонер, 2015), 25.

¹⁹ *Ibid.* 47.

Вишенський Діонісій

Світське ім'я – Даніель, син Івана та Галини. Народився 11.10.1728 р. в містечку Судовій Вишні (передмістя Загороди) в Перемишльській землі. Закінчив клас співу та був хористом. Вступив 01.08.1752 р. до чернецтва у Крехові. Після року випробувань у новіціаті 1753-го склав чернечі обіти професа. Впродовж шести років виконував різні послушання у Крехівському монастирі. 02.09.1759 р. відправлений до Деревача, де чотири роки виконував різні обов'язки. 25.03.1763 р. отримав ієрейські свячення у Страшевичах із рук перемишльського владики Онуфрія Шумлянського. У квітні 1763 р. скерований до Деревлян, будучи ризником. 10.07.1764 р. повернувся назад до Деревача, де виконував ті ж самі обов'язки. В червні 1766 р. прибув до Крехова, де впродовж чотирьох років виконував різні послушання. У березні 1770 р. відправлений до монастиря у Подденбці, будучи економом обителі. В травні 1772 р. переїхав до Луцька, де проживав два роки. Із квітня 1774 р. знову повернувся до Деревача, будучи прокуратором. Звітля у червні 1774 р. вибув до Летні для виконання обов'язків прокуратора. З травня 1775 р. – прокуратор у Лішні (за іншими даними 1773 – 1774 рр.), а з вересня 1775 р. – прокуратор у Гошеві, від жовтня 1776-го до 1778 р. – сповідник та ризник у Крилосі. 03.03.1787 р. переїхав із Крехова до Верхрати, будучи ризником. Помер 1788 р.²⁰

Ганчаковський Йосафат

Світське ім'я – Іван, син Андрія та Марії. Народився 30.03.1732 р. в с. Пікуличах. 07.09.1772 р. вступив до чернецтва в Добромили. 14.09.1773 р. склав чернечі обіти професа у Добромили та відправлений до Лаврова на теологічні студії. По їх завершенні отримав ієрейські свячення й переїхав до Дрогобича для виконання обов'язків проповідника та професора граматики²¹. Впродовж 1775 – 1776 рр. був професором граматики (з латинської мови)²². За рік скерований до Віцина, де призначений проповідником, а за рік та шість місяців відправлений до Крехова, де виконував ті ж самі обов'язки. За шість місяців 1778 р. скерований до Гошева, де призначений катехитом і сповідником²³. Помер 15.09.1811 р.²⁴ Місце смерті не встановлено.

Докторович Володимир

Народився 1757 р. Вступив 1776 р. до чернецтва. По році аскетичних випробувань у новіціаті 1777 р. склав монаші обіти професа²⁵. 1776 – 1777 рр. проживав у Гошівському монастирі як кандидат у брати-клірики²⁶. Дальша доля залишається невідомою. Дата й місце смерті не встановлені.

²⁰ Ibid. 48.

²¹ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...1766*, t.2, Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника, Відділ рукописів (далі ЛННБ), ф.3, спр.435, арк. 651.

²² *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1775 in Annum 1776*. (Poczajovien[si], 1775), b.p.

²³ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1778 in Annum 1779*. (Poczajovien[si], 1778), b.p.

²⁴ Вибір з «Пом'яника» Чину Св. Василя Великого січень – грудень, доступ отримано 2 вересня 2017, [http://www.bazylianie.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=226:2010-03-23-21-4702&catid=16:](http://www.bazylianie.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=226:2010-03-23-21-4702&catid=16:historiazakonu&Ite mid=3)

²⁵ Beata Lorens, *Bazylianie prowincji koronnej w latach 1743 – 1780*. (Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego 2014), 466.

²⁶ Ваврик (ЧСВВ), «Нарис розвитку і стану Василянського Чина XVII – XX ст.»: 217.

Єдласевич Харламій

Світське ім'я – Якуб, син Василя та Пелагії. Народився 1735 р. в Яворові. Вступив до чернецтва 25.03.1753 р. в Добромильському монастирі. Після проходження року новіціату 1754 р. склав чернечі обіти й був відправлений до Чернильського монастиря, будучи прокуратором обителі впродовж трьох років. 1757 р. скерований до Святоспаського монастиря, де також був прокуратором. 04.03.1759 р. отримав ієрейські свячення з рук перемишльського владика Онуфрія Шумлянського в храмі с. Страшевичі, де перебував упродовж чотирьох років. 1763 р. відправлений до Львівського монастиря Св. Юрія, звідки 1764 р. відбув до Улашківської обителі. 1773 – 1774 рр. був прокуратором Гошівського монастиря. Час і місце смерті не встановлені²⁷.

Завадовський Лаврентій

Світське ім'я – Леонід, син Стефана і Ксенії. Народився 1697 р. в с. Завадові Львівської землі. 1721 р. вступив до чернецтва в Щеплотському монастирі. По році аскетичних випробовувань 1722-го склав чернечі обіти професа й призначений економом на два роки, а надалі прокуратором на сім років. У жовтні 1726 р. отримав дияконські свячення з рук перемишльського владика Ієроніма Устрицького у Святоспаському монастирі. У жовтні 1730 р. цей же владика уділив ієрейські свячення у Валяві. Надалі відправлений до чернечої резиденції у Королівці, де проживав два роки. Згодом переїхав до Улашківського монастиря, будучи прокуратором дев'ять років. Наступні два роки був прокуратором монастиря у Більчому. Впродовж п'яти місяців виконував обов'язки бджоляра та прокуратора в Теробовлянському монастирі. Також був бджолярем у Чорткові (2 р.), Улашківцях (1 р.), Луці (1 р.), Погоні (1 р. 6 місяців) та парохом у Городенці (1 р. 6 місяців), економ у Задарові²⁸. Впродовж 1773 – 1779 рр. був соцієм у Пацикові, який приєднано до Гошівського монастиря²⁹. Із 1776 р. визнаний старцем-емеритом. Помер 1780 р.³⁰

Кульпинський Вітос

Народився 1720 р. 1751-го вступив до чернецтва. По році аскетичних випробовувань 1752 р. склав чернечі обіти професа. Після завершення монаших студій отримав ієрейські свячення³¹. 1774 – 1779 рр. як ієромонах Гошівського монастиря виконував обов'язки сповідника, ризника та пароха³². Помер 1782 р.³³

Лесевич Блажій

Світське ім'я – Василь, син Константина й Марії. Народився 1721 р. на теренах Перемишльської землі. Закінчив клас співу та був хористом. 03.07.1748 р. вступив до чернецтва в Почаєві. Після року випробовувань у новіціаті 13.08.1749 р. склав чернечі обіти професа. За три роки і п'ять місяців отримав дияконські свячення. 1750 р. скерований до Загорівського монастиря, де 30.10.1751 р. отримав ієрейські свячення та проживав у цій обителі чотири роки і п'ять місяців, а пізніше його скеровували до різних монастирів

²⁷ Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської єпархії (друга половина XVIII ст.)*, 88.

²⁸ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t. 2, ЛННБ, ф. 3, спр. 435, арк. 754.

²⁹ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1778 in Annum 1779*. (Poczajovien[si], 1778), b.p.

³⁰ Валентина Лось, Наталія Сінкевич, «Catalogus partum et fratrum defunctorum Чину св. Василя Великого у фондах інституту рукописів НБУВ (середина XVIII – початок XIX ст.)», «Генеалогічні записки, вип. 12 (нової серії 6)», (2014): 86.

³¹ Lorens, *Bazylianie prowincji koronnej*, 457.

³² *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1778 in Annum 1779*. (Poczajovien[si], 1778), b.p.

³³ Lorens, *Bazylianie prowincji koronnej*, 457.

Святопокровської провінції: Крехова (1 рік 3 місяці), Загорова (3 роки), Почаєва (6 років 5 місяців), Кам'янця (вікарій, 1 рік), Почаєва (3 роки), Лаврова (ігумен), Дерезичів (вікарій 1773–1774 рр.), Летні (резидент 1775 – 1776 рр.). 1776 р. переїхав до Сваричівського монастиря, який приєднано до Гошівської обителі, де й помер 1778 р.³⁴

Лобачевський Лаврентій

Світське ім'я – Лука, син Василя та Анастасії. Народився 18.10.1723 р. в с. Лобачому Холмської землі. 03.09.1744 р. вступив до чернецтва у Загаївському монастирі. Після року аскетичних випробовувань 15.09.1745 р. склав чернечі обіти професа. Надалі відправлений до Городищівського монастиря, будучи прокуратором впродовж семи місяців. Згодом поїхав до монастиря в Гощі, де призначений економом на чотири роки. У березні 1750 р. отримав дияконські свячення з рук луцького владика Теодозія Рудницького в с. Жабчому. В травні цього ж року уділено ієрейські свячення з рук того ж владика. По свяченнях впродовж восьми років залишався прокуратором у Гощі. Далі поїхав до Збаразького монастиря, будучи ризником впродовж чотирьох років. Згодом поїхав до Улашківського монастиря, де також був ризником шість років. Звідтіля 1770 р. переїхав до Гошівського монастиря, в якому згадується до 1779 р. Спочатку був прокуратором, місіонером. Із 1776 р. через погіршення фізичного здоров'я, будучи паралізованим, зарахований до старців-емеритів³⁵. Помер 1790 р. на теренах Галицької монастирської провінції³⁶.

Лозинський Никодим

Світське ім'я – Микола, син Якова й Ірини. Народився 1732 р. в с. Звірі Самбірського повіту Перемишльської землі. 15.08.1760 р. вступив до чернецтва у Почаєві. Після року аскетичних випробовувань у новіціаті 28.08.1761 р. склав чернечі обіти професа та відправлений до Кременця для виконання обов'язків економа. За рік і шість місяців відправлений до Луцького Хрестовоздвиженського монастиря для виконання обов'язків прокуратора та економа. За три роки переїхав до Зимненського монастиря, будучи прокуратором. За три роки скерований до Почаєва, де також призначений прокуратором. 1767 р. поїхав до Умані для виконання обов'язків прокуратора в Маньківці. Проте наступного 1768 р. змушений залишити Умань у зв'язку з нападом гайдаків та поїхав до обителі в Піддубцях, де призначений настоятелем. По завершенні урядування скерований до Зимнівського монастиря для виконання обов'язків ризника та пароха. 1770 р. переїхав із Зимного до Мільчена, де призначений парохом. 1773–1774 рр. відправлений до Бесід, будучи ризником і парохом. 1775–1776 рр. переїхав до Черниляви, де був ризником впродовж двох років та чотирьох місяців. Звідтіля 1777 р. скерований до Пацикова, де проживав рік і шість місяців. Надалі переїхав до Гошева для виконання обов'язків сповідника та місіонера, де проживав до 1781 р. Помер 26.01.1792 р. в Угорницькому монастирі³⁷.

Луцинський Тарасій

Світське ім'я – Тимотей, син Василя та Галини. Народився 03.05.1701 р. в с. Кодубні Калущського староства. Завершив клас співу. 24.06.1721 р. вступив до чернецтва і 24.06.1722 р. склав чернечі обіти професа в Болахівському монастирі. Згодом, 21.09.1722 р., отримав дияконські свячення в Уневі й відправлений до Пацикова. Незабаром львівський владика Атанасій Шептицький 01.08.1724 р. уділив ієрейські свячення. Наступних 14 років був прокуратором Пациківського монастиря. Звідтіля у липні 1738 р. відправлений до Крилоса, де призначений ризником. У серпні 1738 р. відправлений до Луквиці, де проживав

³⁴ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t.1, ЛННБ, ф. 3, спр. 614, арк. 209.

³⁵ *Ibid.* спр. 435, арк. 747.

³⁶ Лось, Сінкевич, «*Catalogus partum et fratrum defunctorum*,»: 88.

³⁷ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t. 3, ЛННБ, ф. 3, спр. 436, арк. 868.

дев'ять місяців. У квітні 1739 р. повернувся до Пацикова, будучи ризником. У липні 1739 р. переїхав до Гошева, де призначений спочатку ризником, із 1773 р. – парохом, 1775–1780 рр. сповідником. Помер 1781 р.³⁸

Петницький Теофан

Народився 1740 р. 1765-го вступив до чернецтва. По році аскетичних випробовувань у новіціаті 1766 р. склав чернечі обіти професа. По завершенні чернечих студій отримав ієрейські свячення. 1773 – 1776 рр. був прокуратором у Пацківському монастирі, який із 1776 р. приєднано до Гошівської обителі. Цього ж року до Гошева також приєднано Сваричівський монастир, до якого 1777 р. відправлено о. Теофана, який став місцевим прокуратором та сповідником³⁹. Дата й місце смерті не встановлені.

Прикуцький Інокентій

Син Івана та Катерини. Народився в серпні 1728 р. Завершив три роки навчання у класі риторики Ярославської єзуїтської колегії. 01.08.1750 р. вступив до чернецтва в Добромилі, де навчався не повний рік у школі новіціату. 08.09.1751 р. відправлений на студії з риторики до Гощі, які завершив складенням аскетичних обітів професа. У серпні 1752 р. відправлений на філософські студії до Луцького монастиря. За рік у серпні 1753 р. скерований до Гощі на посаду магістра (вчителя) інфіми (молодших класів) та класу граматики. Займався педагогічною працею тільки рік, а по отриманні ієрейських свячень наступні п'ять років виконував різні обов'язки. 17.06.1759 р. поїхав до монастиря у Загайці, будучи проповідником впродовж року та чотирьох місяців. Із липня 1760 р. призначений проповідником у Білилівському монастирі. 18.02.1766 р. переїхав до обителі в Городищі, де також був проповідником. 1773 р. відправлений до Гошівського монастиря, де згадується до 1779 р. як вікарій, проповідник, сповідник⁴⁰. Дата й місце смерті не встановлені.

Слизикевич Василь

Світське ім'я – Василь, син Івана й Анни. Народився в січні 1701 р. в Жидачеві. Алюмнат Львівської папської колегії. Закінчив ліценціат із теології. По завершенні навчання отримав ієрейські свячення. Після цього 11.07.1733 р. вступив до чернецтва у Львівському монастирі Св. Юрія. Був проповідником – спочатку рік у монастирі, другий рік – у Ставропігійній церкві, третій рік – у Віцині. За три роки (14.07.1736 р.) склав чернечі обіти професа в Уневі. По складенні обітів скерований до Львівського монастиря Св. Юрія на посаду вікарія. За рік став ігуменом Ставропігійної церкви. 1739 р. переїхав до Жовкви, де став ігуменом обителі, а за рік вибув до Лаврова для викладання моральної теології. 1741 р. – резидент Львівського монастиря Св. Івана, а за рік – генеральний вікарій при київському митрополиті. В той час переїхав до Крилоського монастиря. Проживав також у Погонському монастирі. За три з половиною року 1744 р. повернувся до Лаврова для викладання філософії. 1747 р. переїхав до Добрян на посаду ігумена. За два роки прибув до Львівського монастиря Св. Юрія, будучи вікарієм обителі, а за рік – сповідник та проповідник у Добромилі, де з часом призначений магістром новіціату. 1753 р. переїхав із Добромиля до Почаєва, де також впродовж року був магістром новиків. 1754 р. відправлений до Золочева, будучи ігуменом. Звідтіля 1756 р. відправлений до Віцина на посаду адміністратора обителі. Протягом наступних шести років мандрував по різних монастирях Святопокровської провінції: Унів, Городище, Погоня, Краснопуца, Замостя. У вересні 1765 р. скерований до Лаврова, будучи парохом у Висоцькому-

³⁸ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t. 3, ЛННБ, ф. 3, спр. 436, арк. 1080.

³⁹ *Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1778 in Annum 1779.* (Poczajovien[si], 1778), b.p.

⁴⁰ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t. 2, ЛННБ, ф. 3, спр. 435, арк. 575.

Верхньому. 1767 р. – сповідник у Добромилі. 1768 р. – сповідник у Лаврові. 1769 р. – вікарій у Гощі. 1770 р. – резидент у Пітричі. Звідтіля відправлений до Святоспаського монастиря. 10.02.1773 р. – резидент у Летні. 1773–1774 рр. – вікарій та сповідник монастиря у Сваричеві. 1775–1776 рр. – вікарій і сповідник монастиря у Погоні. 1776 р. – сповідник у Лаврові. 1778–1779 рр. – сповідник Сваричівської чернечої резиденції, яка приєднана до Гошівського монастиря. 1783 р. проживав у Щеплотському монастирі, будучи старцем-емеритом (82 р.) та хворіючи не виконував жодних обов'язків. 1784 р. – ризник і катихит у Замості. 19.09.1787 р. переїхав із Черниляви до Угорників для виконання обов'язків сповідника. Помер 07.04.1788 р.⁴¹

Чачковський Йосиф

Світське ім'я – Іван, син Якова та Галини. Народився 02.06.1734 р. в Подільському воєводстві. Завершив класи співу та синтаксису. 08.09.1762 р. вступив до чернецтва в Почаєві, де по році навчання у новіціаті 08.09.1763 р. склав аскетичні обіти професа. 18.01.1764 р. відправлений до Кременця, де 28.03.1767 р. отримав ієрейські свячення та призначений прокуратором. 1771 р. переїхав до Львівського монастиря, звідкіля призначений прокуратором до с. Горпин. Згодом призначений ігуменом Віцинського монастиря. За рік переїхав до Львівського монастиря Св. Івана. Наступного року переїхав до Лаврова, де призначений префектом будівництва. Звідтіля у серпні 1778 р. відправлений до Сваричева, де призначений ризником, а згодом місіонером Гошівського монастиря. Із лютого 1780 р. призначений керівником хору в Теробовлянському монастирі. У серпні 1781 р. поїхав до Струсівського монастиря, будучи ризником⁴². Дата й місце смерті не встановлені.

Шостаковський Єронім

Світське ім'я – Григорій, син Симона та Катерини. Народився в січні 1715 р. в м. Перемишлі. Закінчив клас поетики в Перемишльській школі. 06.03.1741 р. вступив до чернецтва в Добромилі, де після року навчання у новіціаті 04.03.1742 р. склав аскетичні обіти професа. 18.03.1742 р. отримав ієрейські свячення з рук перемишльського владики Героніма Устрицького у Валяві. В липні 1746 р. відправлений до Любліна, де призначений вікарієм обителі. Звідтіля у червні 1748 р. скерований на посаду настоятеля Домашівського монастиря. Із березня 1750 р. ігумен Дерев'янського монастиря. У серпні 1756 р. переїхав до Городенки, будучи ризником та парохом. У квітні 1758 р. поїхав до Замостя для виконання обов'язків прокуратора і пароха. В червні 1761 р. скерований до Зимненського монастиря, будучи парохом та ризником. 29.07.1764 р. переїхав до Львівського монастиря Св. Онуфрія для виконання різних послушань. 08.10.1765 р. призначений вікарієм у Добрянах. 15.04.1767 р. поїхав до Соколяця. 1774 р. скерований до Угорників, де призначений вікарієм і парохом. За два роки відправлений до Задарова, будучи вікарієм монастиря. 1776 р. переїхав до Гошева, де згадується до 1779 р. як прокуратор та парох філіальної обителі в Пацикові⁴³. Помер 1785 р.⁴⁴

Ясинський Мартин

Світське ім'я – Михайло, син Прокопа й Анни. Народився у вересні 1743 р. в с. Вітвиці Жидачівського повіту. Вступив до чернецтва 08.09.1763 р. в Почаєві. По році навчання у Почаївському новіціаті 1764 р. склав чернечі обіти професа. У травні 1765 р. відправлений до Гошівського монастиря для виконання обов'язків економа та диригента хору. 02.07.1766 р. переїхав до Піддубців, будучи помічником ризника і диригентом. 08.04.1770 р. відправлений до монастиря в Тумені. З вересня 1772 р. проживав у Пацикові, будучи

⁴¹ Стецик, *Василіанське чернецтво Перемишльської єпархії (друга половина XVIII ст.)*, 195.

⁴² *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t. 2, ЛННБ, ф. 3, спр. 435, арк. 663.

⁴³ *Ibid.* 462.

⁴⁴ Лось, Сінкевич, «*Catalogus partum et fratrum defunctorum*,»: 89.

помічником ризника. 1773 р. – у Замості, де також виконував обов'язки помічника ризника та диригента. У серпні 1773 р. повернувся до Гошівського монастиря, де призначений ризником та диригентом. 12.05.1776 р. отримав дияконські, а 20.05.1776 р. ієрейські свячення з рук львівського владики Лева Шептицького у львівському кафедральному соборі Св. Юрія. По отриманні свячень призначений місіонером у Гошівському монастирі. 26.01.1778 р. відправлений до Тереховлі, будучи ризником. 08.05.1779 р. поїхав до Краснопушівського монастиря, будучи ризником та парохом⁴⁵. Помер 1814 р.⁴⁶

THE INHABITANTS OF THE MONASTERY IN HOSHIV (1773–1779 YEARS): PROSOPOGRAPHY STUDY

YURIY STECYK

Drohobych Ivan Franko state Pedagogical University
Department of the history of Ukraine
street I. Franko, 24, Drohobych, Ukraine, 82100

SUMMARY

The various aspects of the monastery in Hoshiv was studied: institutional development, material support and the history of miraculous icon. In most works the information about the inhabitants of the monastery is absent. The research of the figure of a monk helps us to show the inner structure of ascetic life as well as spiritual functioning of the monastic community. In the proposed article we aim to reconstruct the biographical information about the monks who inhabited the monastery during the years 1773 – 1779. First of all, the choice of the time interval is conditioned by the presence of catalogues of monks, which during the certain period of time were made regularly with the presentation of detailed statistical information. These catalogues are the main source for the study of monasticism.

The general information about the position of the monastery in the second half of the eighteenth century was shown, which influenced the life of the monks. Thanks to the recognition of the icon of the Virgin Mary (1737), the Hoshiv Monastery was turned from a small monastic residence into a large pilgrimage centre in Podhir'ia. The present of the Hoshovskiy family provided the monastery and the church with material provision, since that time the monastery had undergone a significant raising. In the catalogue of monasteries of the Svyatopokrovska province OSBM (1754), the monastery in Hoshiv was turned only into the missionary centre. Since then, the provincial council transformed the newly built house in Hoshiv into a monastery, where a school of preaching for the Basilian monasticism was opened. In order to secure the further development of the monastery and the maintenance of greater numbers of monks, the provincial council joined smaller monasteries from Patsykiv and Svarychiv to the monastery in Hoshiv. The introduction of religious reforms by the Austrian emperors in the 80th years of the XVIII century caused the liquidation of these monastic centres. So, the threat of liquidation appeared in front of the monastery in Hoshiv. However, the local gentry started protecting it.

On the basis of the personal information the biographies of the Basilian monasticism were written. The general prosopographic characteristic of the monks is given, using the following criteria: the general age, the territorial and social origin, becoming a member of the monastic community, monastic oath, ordination, educational studios, monasterial and church responsibilities. A register of the inhabitants of the monastery was written.

The institutional development of the monastery was presented in the second half of the eighteenth century, which determined the main activities of the monastic community: preaching, missionary, catechetical and pastoral work. The natives from different parts of the Rus' province of the Rzeczpospolita land formed the basis number of the inhabitants of the monastery, who mostly came from small-gentry, peasant and gentry families. I have managed to determine the age of the monastic life: the age of entry, the period in the Order, the total length of life.

⁴⁵ *Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...* 1766, t. 3, ЛННБ, ф. 3, спр. 436, арк. 795.

⁴⁶ Lorens, *Bazylianie prowincji koronnej*, 452.

The educational level of monasticism was determined, taking into account the studies they have gained before the time of the entry into the novitiate and intellectual and spiritual ascetic development in the Order. The monastic duties are depicted in the following order: monastic (administrative, economic, educational) and church, which were entrusted with the inhabitants, paying attention to their level of education, ordination and the degree of asceticism (candidate, novice, brother, father). The mobility of the basilian monasticism was studied, which was not tied extremely to the region of birth and the entrance to the monastery. The monks who lived in the monasteries which belonged to a separate territorial and administrative church unit – the Svyatopokrovska province, were constantly in the move from one monastery to another one to do various ascetic duties. Also, candidates for monasticism, in connection with the introduction of novitiate school, could not enter the monastery at the place of birth, and were sent to monasteries where the school for novitiate functioned. Becoming a monk in adulthood was conditioned by the development of a certain point of view and gaining theological education during the study of monastic subjects, such as rhetoric, philosophy, and theology. The entrance to the monastery could give the candidate the opportunity to receive spiritual education and ordination. Besides, the seminarists became the members of the Basilian Order, who having received spiritual education chose ascetic life to be totally devoted to the spiritual work.

Key words: biography, Basilians, monastic oath, profes, novitiat.

REFERENCES

- Andruhiv, Igor, *Queen of the Carpathian region*. Ivano-Frankivs'k: Nova Zoria, 2002. (in Ukrainian).
- Bogun, Demian (OSBM), *The clear mountain in Hoshiv (to the 200th anniversary of the Hoshiv Icon of the Mother of God), 1937 – 1938 years*, Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv, Fund 684, Series 1, File 1639. (in Ukrainian).
- Catalogus Alphabeticus Patrum et Fratrum...1766, t.1–3, Vasyl Stefanyk Lviv National Scientific Library of Ukraine, Department of Manuscripts, Fund 3, File 435,436,614. (in Latin).
- Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1773 a Mense Septembri, ad Septembrem 1774 Anni, Poczajovien[si] 1773, b.p. (in Latin).
- Catalogus monasteriorum Ordinis Sancti Basilii Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex Anno 1775 in Annum 1776, Poczajovien[si] 1775, b.p. (in Latin).
- Catalogus monasteriorum Ordinis S. Basilii Magni provinciae protectionis Beatissimae Virginis Mariae cum residentibus in iis Religiosis Patribus et Fratribus ex dispositione Religiosissimi Patris Domini Josephi Morgulec in capitulo Unioviae celebrato electi superioris provincialis confestus ex Anno 1776 in Annum 1777, Poczajovien[si] 1776, b.p. (in Latin).
- Catalogus Professorum Ordinis S. B. Magni provinciae Protectionis Beatissimae Virginis Mariae juxta Ordinem Alphabetici in Monasteriorum ex Anno 1778 in Annum 1779, Poczajovien[si] Anno Domini 1778, b.p. (in Latin).
- Dyrda, Marko (OSBM). *The clear mountain in Hoshiv*. New York, USA: Wydawnictwo Otciv Wasylijan, 1972. (in Ukrainian).
- Dzul, Maria. «Miraculous icon on the clear mountain in Hoshiv,» *Istorija religij w Ukraini. Praci XIII Miznarod. nauk. konferenciji*, knyga I. (2003): 230–235. (in Ukrainian).
- Kis, Olga, *Hoshiv. The History of the Clear Mountain and the Miraculous Icon*. Zovkwa: Missioner, 2016. (in Ukrainian).
- Kossak, Mychailo (OSBM), «Monasteries of Galicia (labor reprint 1867 year),» *Lavra*, no. 7, (1999): 46. (in Ukrainian).
- Krypiakewych, Ivan, «Medieval monasteries in Galicia. Attempt to catalog, (labor reprint 1930 year),» *Lavra*, no. 5, (1999): 49. (in Ukrainian).
- Kugutiak, Mykola, Vasyl Romanec, Bogdan Tomenchuk, Volodymyr Gavadzyn, Igor Sen'kiv. «Security archaeological research of the Hoshiv monastery in the Chornyy Dilok,» *Carpaty: ludyna, etnos, cyvilizacija*, no. 6, (2016): 4–7. (in Ukrainian).
- Lorens, Beata. *Bazylianie prowincji koronnej w latach 1743 – 1780*. Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. (in Polish)

Lorens, Beata. «Monaster bazylianski w Hoszowie w XVIII wieku,» *Carpaty: ludyna, etnos, cywilizacija*, no. 6, (2016): 17–26. (in Polish).

Los', Valentyna, and Sinkewych Natalija, «Catalogus partum et fratrum defunctorum OSBM in the funds of the Institute of Manuscripts NBUV (midall XVIII – early XIX century),» *Genealogichni zapysky*, no. 12 (novoji serii 6), (2014): 77–101. (in Latin).

Select from «Pomianyka» OSBM january – december, accessed September, 2 2017, http://www.bazylianie.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=226:2010-03-23-21-4702&catid=16:historiazakonu&Itemid=3. (in Ukrainian).

«Sketch of the history of basilian order of saint Josaphat,» *Analecta OSBM, series II, sectio I, tom 48.*, Rome: Wydawnictwo Otcw Wasylijan, 1992. (in Ukrainian).

Stecyk, Yuriy. *Basilian monk of the Przemyśl eparchy (second half of the eighteenth century): dictionary of biograms*. Zovkwa: Missioner, 2015. (in Ukrainian).

Stecyk, Yuriy. «The professors and magisters of the Basilian College in Uman (1765 – 1767): the way of life to pedagogical work,» *Eminak: naukowyyi shchokwartal'nyk*, no. 1(13) (januariy–mart), tom 1, (2016): 32–37. (in Ukrainian).

Wawryk, Myhailo (OSBM), «Evolutionis ordinis basiliani S-ti Josaphat saeculo XVII – XX mo. Topographico-statistica delineation,» *Analecta OSBM, series II, sectio I, tom XL.*, Rome: Wydawnictwo Otcw Wasylijan, 1979. (in Ukrainian).

Wigorynskyy, Iryney (OSBM), *Miraculous icon of the Mother of God on the Clear Mountain in Hoshiv, 1933–1934 years*, Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv, Fund 684, Series 1, File 1646. (in Ukrainian).